

Konsekvensutredning

Detaljregulering for Førre kirke

Konsekvensutredning (KU) for detaljregulering for Førre kirke, basert på forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven.

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver: Tysvær kommune
Tittel på rapport: Konsekvensutredning
Oppdragsnavn: Rammeavtale Tysvær kommune - WA og areal Førre kirkegård
Oppdragsnummer: 616550-29
Utarbeidet av: Øyvind Skaar og Hanne Åmdal
Oppdragsleder: Øyvind Skaar
Tilgjengelighet: Åpen

Kort sammendrag

I forbindelse med detaljregulering av Førre gravplass er det stilt krav om konsekvensutredning, som følge av at arealdisponeringen ikke er i tråd med kommuneplanens arealdel.

01	22. nov. 2022	Nytt dokument	ØS	AH
Ver	Dato	Beskrivelse	Utarb. av	KS

Forord

Reguleringsplan for utvidelse av Førre gravplass utløser krav om konsekvensutredning med planprogram. I planprogrammet er aktuelle tema å utrede konsekvenser for avklart, men kommunen har i dialog med Statsforvalteren avgrenset antallet tema til følgende:

- Jordvern
- Utviklingstrekk

Haugesund, 05.06.2023

Øyvind Skaar
Oppdragsleder

Anders Haukanes
Kvalitetssikrer

Innholdsfortegnelse

Dokumentinformasjon	1
Kort sammendrag	1
Forord	2
Innholdsfortegnelse	3
1. Sammendrag	5
2. Bakgrunn	7
2.1. Hensikt med planen	7
2.2. Planområdet	7
2.3. Utredningstema	8
2.4. Planforslaget	9
2.5. Alternativsvurdering	10
2.6. Influensområde	11
3. Metode	13
4. Landbruk og naturressurser	16
4.1. Dagens situasjon og verdivurdering	16
4.2. Tiltakets påvirkning	18
4.3. Konsekvens	19
4.4. Avbøtende tiltak	19
5. Utviklingstrekk	21

5.1. Dagens situasjon	21
5.2. Omfang og virkning	22
5.3. Konsekvens	23
5.4. Avbøtende tiltak	23
6. Samlede konsekvenser	25

1. Sammendrag

Med bakgrunn i vedtatt planprogram for Førre gravplass (vedtatt 07.02.2019) er det utarbeidet en konsekvensutredning, basert på metode i Statens vegvesen håndbok V712. I planprogrammet ble en rekke utredningstema foreslått konsekvensutredet, men etter innspill fra Statsforvalteren og gjennomgang i prosjektgruppa er følgende tema utredet:

- Landbruk og naturressurser
- Utviklingstrekk og senterstruktur

Metoden innebærer en innledende verdivurdering av tema basert på dagens situasjon, og deretter en vurdering av påvirkning tiltak i tråd med planen vil føre med seg. Verdi og påvirkning sammenfattes som konsekvens, og deretter er avbøtende tiltak presentert. Påvirkning og konsekvens vurderes med utgangspunkt i alternativer for utbyggingsmønster. For gravplassen i Førre er det tatt utgangspunkt i to alternativer for utbygging:

- Alternativ 0: Dagens situasjon, med mulighet for utvidelse av gravplassen i tråd med areal avsatt i kommuneplanens arealdel.
- Alternativ 1: Utvidelse av gravplassen ved kirken, mot vest og nord.

For **landbruks- og naturressurser** er verdien av området rundt dagens gravplass satt til **stor**. For alternativ 0 vurderes landbruks- og naturressurser å bli **noe forringet**, mens de for alternativ 1 blir **forringet**. Samlet sett blir konsekvensen for temaet **liten negativ** for alternativ 0, og **middels negativ** for alternativ 1. Basert på konsekvensene er avbøtende tiltak for hvert av alternativene vurdert. For begge vil det være nødvendig å sikre adkomst over egen eiendom for grunneier av 79/7, mens det for alternativ 1 blir nødvendig med omlegging av tilkomst over 79/10 i tillegg. For alternativ 1 er plassbehovet innskrenket gjennom mer utstrakt bruk av urnegraver, og det er lagt opp til trinnsvis utbygging av gravplassen etter behov. Dette sikrer at gjenstående landbruksjord kan driftes videre frem til de ulike byggetrinnene gjennomføres.

For temaet utviklingstrekk og senterstruktur er ikke skala for verdi og forringelse brukt på samme måte, men det er gjort helhetlige vurderinger av alternativene opp mot samfunnsutviklingen, herunder tilgang på gravplasser lokalt, befolkningsutvikling, transportbehov og driftskostnader. Samlet sett vurderes konsekvensene for alternativ 0 som **middels negative**, mens de for alternativ 1 vurderes å være **positive**. Avbøtende tiltak for begge alternativene sammenfaller med temaet landbruk og naturressurser når det gjelder avgrensning av plassbehovet for gravplassen. I tillegg vil driftsarealet kunne beholdes, noe som gir korte avstander i forbindelse med drift og vedlikehold av de nye gravplassarealene.

Avslutningsvis er samlede konsekvenser for begge utbyggingsalternativene vurdert, også med utgangspunkt i avbøtende tiltak. Basert på vurderingene er det landet på at **alternativ 1 anses som den beste løsningen**. Det er liten tvil om en utvidelse av gravplassen i tråd med alternativ 1 vil få negative konsekvenser for grunneierne/bøndene i området, men en har gjennom planarbeidet søkt å avgrense disse så mye som mulig. Samtidig har kommunen og kirken et stort behov, og ansvar, for å sikre kapasitet ved gravplassen fremover i tid, og konsekvensene for landbruk og naturressurser må dermed veies opp mot samfunnets behov. Med de avbøtende tiltakene som er lagt til grunn for omdisponeringen av landbruksjord, vurderes dermed utbyggingen som forsvarlig og nødvendig.

2. Bakgrunn

2.1. Hensikt med planen

Formålet med planen er å legge til rette for utvidelse av eksisterende kirkegård rundt Førre kirke. Tysvær kirkelige fellesråd har tatt kontakt med kommunen, da det ser ut til at kapasiteten på dagens kirkegård vil være oppbrukt innen en 10 års periode.

Deler av utvidelsen av kirkegården går inn i et område som er regulert til LNF-formål og vil dermed være i strid med kommuneplanen. På grunn av dette blir reguleringsplanen fanget opp av forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven, og utløser krav om planprogram og konsekvensutredning.

Krav om konsekvensutredning ved reguleringsplan fremgår av forskrift om konsekvensutredninger (KUF) av 22.06.2017, som er hjemlet i plan- og bygningsloven § 4-2, 2. ledd. Planen skal utredes etter KUF § 6; planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding, bokstav b) reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven for tiltak i vedlegg I.

Asplan Viak har på vegne av kommunen laget en utredning av plassbehov for gravplassen frem mot 2070, der konklusjonen er at det er behov for et areal på opp mot 10 daa i tillegg til dagens gravplass. Arealet kan reduseres noe, avhengig av andel urnegraver og etablering av funksjoner som urnevegg. Det legges derfor til grunn at det er nødvendig å utvide gravplassen med 8,5 daa, for å dekke behovet de neste 50 årene.

2.2. Planområdet

Forslagsstiller er Tysvær kommune, og plankonsulent er Asplan Viak AS.

Den delen av planområdet som omfatter Førre kirke med omkringliggende arealer omfatter 3 private eiendommer (79/14, 79/7, 79/10), og 1 kommunalt eid eiendom (79/64). I tillegg omfattes deler av kommunale veier.

Figur 1. Plangrense ved varsel om oppstart av planarbeidet. Planområdet består av 3 private eiendommer (79/14, 79/7, 79/10), og 1 kommunalt eid eiendom (79/64)

2.3. Utredningstema

Av planprogrammet til planen datert 07.02.2019 fremkommer det en rekke tema som skal konsekvensutredes:

- Utviklingstrekk og senterstruktur
- Barn og unges interesser
- Næring
- Offentlig og privat tjenesteyting
- Samferdsel og infrastruktur
- Universell utforming
- Beredskap og ulykkesrisiko ROS
- Forurensing og energiløsninger
- Landskap, estetikk og konsekvenser for naboer
- Landbruk og naturressurser
- Nærmiljø, friluftsliv og idrett
- Kulturminner og kulturmiljø
- Naturmangfold, strandsone og annen grøntstruktur
- Barn og unges interesser

Denne listen er svært omfattende og i avklaringsmøte 11.05.2020 ble det klargjort at plankonsulent skulle gjøre en ny vurdering av hvilke temaer som skal utredes eller beskrives på annen måte og tas inn i planbeskrivelsen. Fylkesmannens innspill til oppstart peker på følgende tema som særlig viktig for planarbeidet: jordvern, utviklingstrekk, barn og unges interesser og universell utforming. Ut fra dette er det vurdert at universell utforming kan tas inn i planbeskrivelsen, men at tema jordvern og utviklingstrekk bør konsekvensutredes. Også temaet barn og unges interesser ble vurdert som relevant for en konsekvensutredning, men det er i ettertid gjort vurderinger av at temaet er best egnet i planbeskrivelsen, sammen med de resterende temaene i listen over.

Følgende tema omfattes av konsekvensutredningen:

- Landbruk og naturressurser
- Utviklingstrekk og senterstruktur

2.4. Planforslaget

Planforslaget legger opp til en utvidelse av gravplassen ved Førre kirke, på ca. 8,5 daa. Utvidelsen er planlagt nord og vest for dagens gravplass, på jordbruksareal.

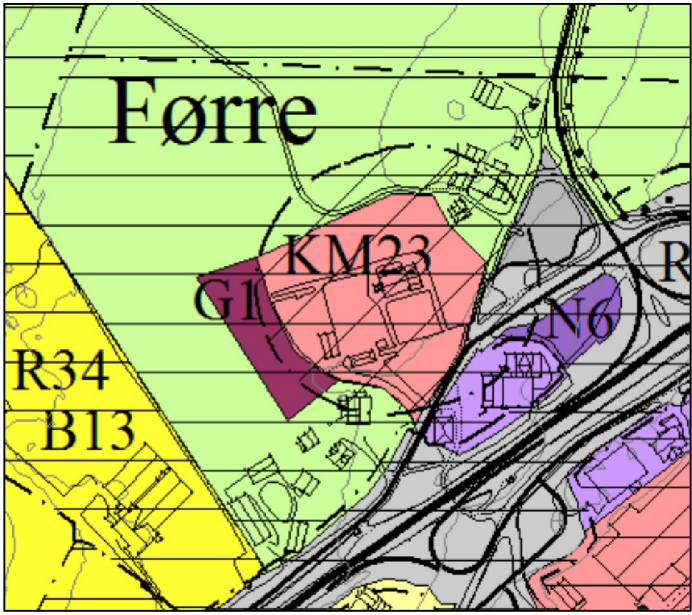

2.5. Alternativsvurdering

I konsekvensutredningen er det utredet 2 alternativer opp mot hverandre. 0-alternativet er referansealternativet og representerer forventet utvikling i området. Alternativ 1 tar for seg en utvidelse av gravplassen ved kirka, for å dekke gravplassbehovet de neste 50 årene.

Det påpekes at det i forbindelse med varsling og vedtak av planprogrammet ble lagt opp til vurdering av ytterligere ett alternativ for utvidelse av gravplassen, på kommunal eiendom øst for Førre skole. Vurderingene som er gjort gjennom planprosessen viste at dette arealet ville vært for lite til å håndtere det fremtidige plassbehovet, og det er dermed politisk vedtatt at utvidelsen skal skje ved kirken. Alternativet ved

skolen er derfor ikke vurdert i konsekvensutredningen. Det vises til eget notat for plassbehov for gravplassen for vurderinger av dette alternativet.

Alternativ	Beskrivelse av alternativene
Alternativ 0 Utvidelse i tråd med gjeldende kommuneplan.	Kommuneplanen til Tysvær åpner opp for en utvidelse av eksisterende gravplass med i overkant av 2 daa i vest. Innenfor formålet fremtidig grav- og urnelund (G1) kan gravplassen utvides uten reguleringsplan, men arealet dekker bare i underkant av en tredjedel av plassbehovet de neste 50 årene.
Alternativ 1 Regulere utvidelse utover kommuneplanen ved kirka.	Utvidelse av gravplassen på jordbruksareal ved kirken, med en total størrelse på ca. 8,5 daa, inkludert område avsatt i kommuneplanen.

2.6. Influensområde

Utredningsområde gjelder selve planområdet, mens influensområdet også gjelder tilstøtende områder der tiltaket kan tenkes å ha effekt. For tema jordvern vil influensområdet omfatte omkringliggende og

sammenhengende jordbruksområder og tilkomster til disse. For tema utviklingstrekk er konsekvenser og påvirkning mindre definert, og influensområdet kan dermed ikke defineres på samme måte. Også metoden for dette temaet vil fravike fra jordvern-temaet, som beskrevet i kapittel 3.

3. Metode

Metoden er basert på Statens Vegvesen sin håndbok V712 om konsekvensanalyser (Statens Vegvesen, 2018), og på føringer gitt i planprogrammet. Det påpekes at metoden fra håndboken er forenklet noe, for å tilpasses temaene og omfanget av påvirkningen. Det påpekes videre at Miljødirektoratets veileder M-1941 (Miljødirektoratet, 2023) er utgitt en stund etter at planprosessen ble startet, og denne er derfor ikke brukt i dette tilfellet.

Trinn 1 i vurderingen er å skildre områdets karaktertrekk og verdi innenfor de ulike temaene/fagområdene. Verdien angis i en fem-delt skala:

- Uten betydning
- Noe
- Middels
- Stor
- Svært stor

Basert på verdivurderingen utarbeides det verdikart for hvert enkelt tema. I kartet vises delområder med ulik verdi med ulik farge, med en fargebruk som svarer til verdi:

Tabell 6-2 Anbefalt fargebruk på verdikart

	Anbefalt signatur	RGB-farge ⁴³ / strektykkelse
Avgrensning av planområdet	-----	Sort, stiplet linje
Uten betydning		217, 217, 217 (50% transparent)
Noe verdi		255, 204, 40 (20% transparent)
Middels verdi		255, 153, 51 (20% transparent)
Stor verdi		255, 80, 80 (20% transparent) (50% transparent)
Svært stor verdi		255, 0, 255 (20% transparent) (50% transparent)

Figur 2. Fargebruk på verdikart. Kilde: Håndbok V712 s. 117

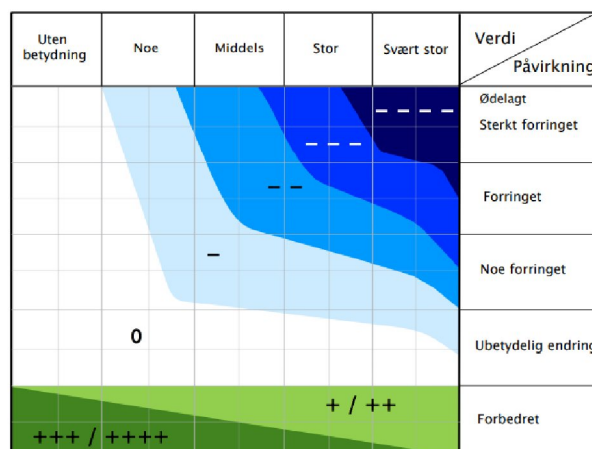
Trinn 2 består i å skildre og vurderer tiltakets påvirkning på det enkelte tema. Påvirkningen vurderes for de samme miljøene eller områdene som er verdivurdert. Påvirkningen vurderes i forhold til 0-alternativet og angis som en fem-delt skala.

- Forbedret
- Ubetydelig endring
- Noe forringet

- Forringet
- Sterkt forringet

Trinn 3 i konsekvensutredningen er å vurdere konsekvensens betydning. Dette fastsettes ved å sammenholde opplysningene om berørte områdes verdi med opplysninger om konsekvensens omfang. Vektingen av konsekvens angis på følgende måte:

- Kritisk negativ konsekvens (----)
- Stor negativ konsekvens (---)
- Middels negativ konsekvens (--)
- Noe negativ konsekvens (-)
- Ubetydelig konsekvens (0)
- Positiv konsekvens (+/++)
- Stor positiv konsekvens (+++ / +++)

Figur 3. Konsekvensvifte, som viser konsekvensgrad som en sammenstilling av verdi og omfang. Kilde: Håndbok V712 s. 119

Konsekvensvifta viser konsekvensgraden som en sammenstilling av verdi og påvirkning, og danner grunnlaget for vurdering av eventuelt avbøtende tiltak. Konsekvensene skal også vurderes for hvert enkelt alternativ, noe som gjør det mulig å sette disse opp mot hverandre.

Skala	Konsekvensgrad	Forklaring
----	4 minus (----)	Den mest alvorlige miljøskaden som kan oppnås for delområdet. Gjelder kun for delområder med stor eller svært stor verdi.
---	3 minus (---)	Alvorlig miljøskade for delområdet.
--	2 minus (--)	Betydelig miljøskade for delområdet.
-	1 minus (-)	Noe miljøskade for delområdet.
0	Ingen/ubetydelig (0)	Ubetydelig miljøskade for delområdet.
+/++	1 pluss (+) 2 pluss (++)	Miljøgevinst for delområdet: Noe forbedring (+), betydelig miljøforbedring (++)
+++/ ++++	3 pluss (+++) 4 pluss (++++)	Benyttes i hovedsak der delområder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdøkning som følge av tiltaket.

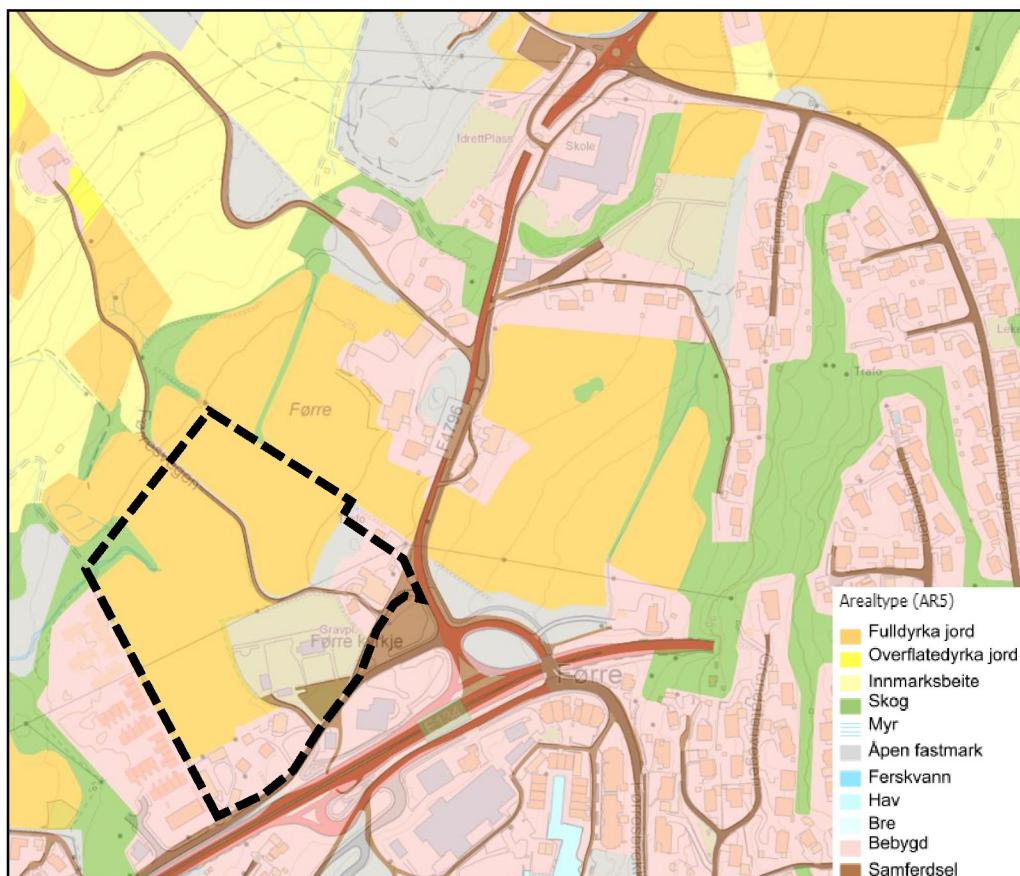
Figur 4. Skala og veiledning for konsekvensvurdering av delområder. Kilde: Håndbok V712 s. 119

Avbøtende tiltak. For hvert tema blir det vurdert mulige avbøtende tiltak eller retningslinjer/føringer for den videre planleggingen for å redusere de negative konsekvensene.

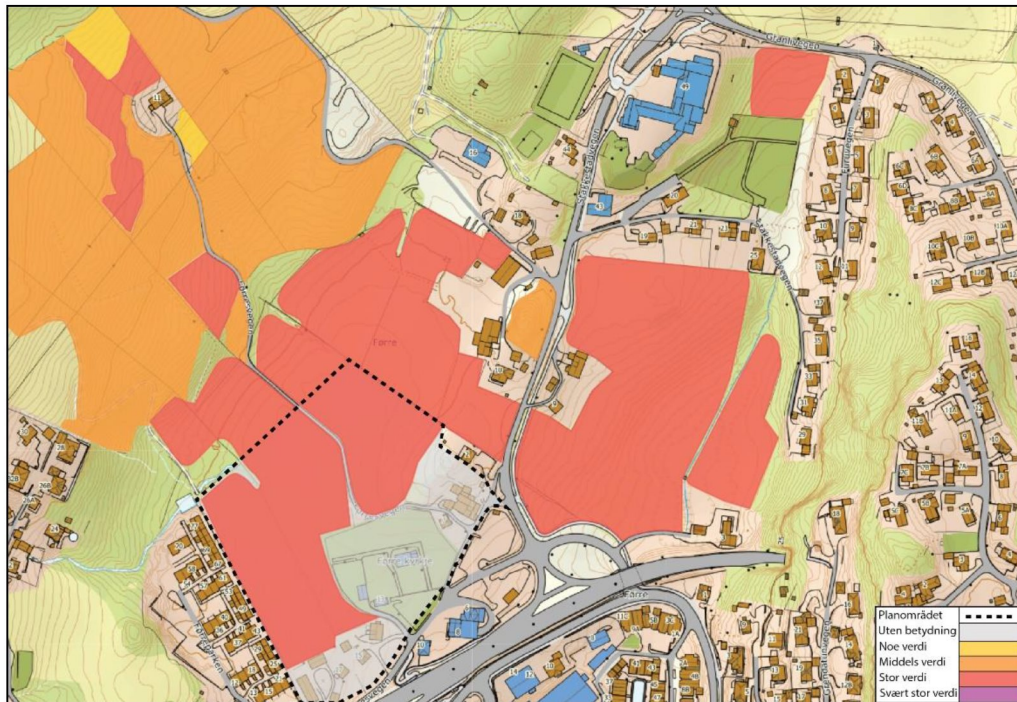
For enkelte tema vil det være vanskelig å trekke klare konklusjoner med hensyn til konsekvens for tiltaket /planen. Konsekvensvurderingen vil i disse tilfeller bli beskrevet uten vekting og konklusjon med hensyn til konsekvens.

4. Landbruk og naturressurser

4.1. Dagens situasjon og verdivurdering

Store deler av utvidelsesområde ved kirken er i dag fulldyrka jord. Området er avsatt til LNF- områder i kommuneplanen og regnes som verdifull landbruksjord. Med utgangspunkt i AR5-kart (arealressurser) og kapittel 6.8.5 i håndbok V712 om naturressurser, vurderes fulldyrka jord å ha stor verdi, mens overflatedyrka jord og innmarksbeiter har middels eller noe verdi. Sistnevnte vurderes ut fra om et areal er en del av et større sammenhengende jordbruksområde, terreng og grunnforhold.

Figur 5. Verdikart landbruk og naturressurser

Planområdet består i hovedsak av fulldyrkajord, som vurderes til å ha **stor verdi**.

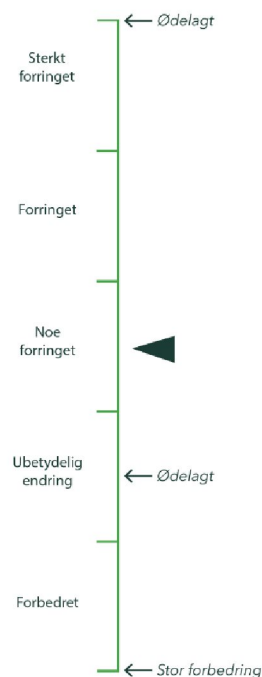

4.2. Tiltakets påvirkning

0-alternativet

En utbygging i tråd med kommuneplanens arealdel innebærer at om lag 2000 m² fulldyrka jord omdisponeres til gravplass, samt at tilkomst for eiendommen 79/7 fra låve til jordbruksareal i nord, må omlegges. Dette må enten skje over arealet avsatt til gravplass, eller over naboeiendommen 79/14. I sistnevnte tilfelle vil noe mer fulldyrka jord beslaglegges. Etter omdisponeringen vil det fortsatt gjenstå relativt store, sammenhengende jordbruksområder, men samtidig vil tilkomsten over egen eiendom vanskeliggjøres for eier av 79/7.

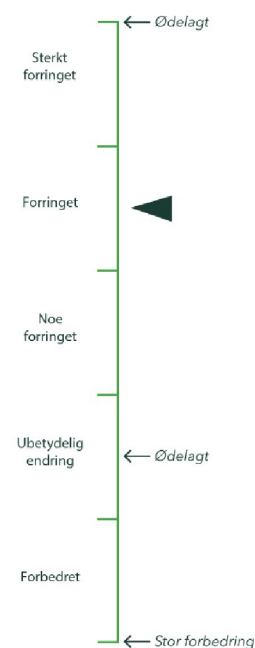
Jordbruksverdiene i området vurderes derfor til å bli **noe forringet**.

Alternativ 1

Alternativet vil føre til at om lag 8000 m² fulldyrka jord omdisponeres til gravplass, samt at to landbruksveger må sikres etablert/reetablert. Omreguleringen vil føre til at bøndene produserer mindre vinterfor. Tilkomst over egen tomt vil opprettholdes, og resterende arealer kan fortsatt driftes.

Jordvernverdiene i området vurderes derfor til å bli **forringet**.

4.3. Konsekvens

For 0-alternativet vil sammenstilt konsekvens basert på stor verdi og påvirkning som tilsier at verdien blir noe forringet, være **liten negativ (-)** for jordbruk.

Alternativ 1 vurderes til å ha **middels negativ konsekvens (--)** for landbruk, med utgangspunkt i at verdien blir forringet og verdien er stor.

4.4. Avbøtende tiltak

0-alternativet

For 0-alternativet vil den viktigste måten å minimere konsekvensen for jordbruket på være å tilrettelegge for tilkomst med landbrukskjøretøy over for grunneier av 79/7, over egen eiendom. Dette betyr i praksis at fremtidig grense for gravplass mot vest må flyttes mot øst, slik at en får plass til en tilstrekkelig bred adkomstvei for traktor. Gjenværende jordbruksareal på 79/7 vil da fortsatt være en naturlig del av samme bruket, og kan drives på samme måte som før.

Alternativ 1

Det er vurdert flere løsninger for å minimere arealbeslaget og ulempene for driften av jordbruksarealene. Helt sentralt i dette er å sikre tilgang til egen jordbruksjord for alle grunneierne i området. Dette er sikret over gnr./bnr. 7 ved at det er satt av et areal til LNF (landbruks-, natur- og friluftsmål) langs den vestlige delen av eiendommen, som gjør det mulig å nå den nordlige delen av eiendommen med traktor. På gnr./bnr. 79/10 er eksisterende private tilkomst lagt utenom den utvidede gravplassen.

Videre er det lagt til grunn en vesentlig høyere andel urnegraver enn i dag, som er med på å avgrense plassbehovet for gravplassen. Det kanskje viktigste avbøtende tiltaket er likevel å legge opp til en trinnvis utbygging av gravplassen, basert på behov for en kortere periode om gangen.

Gjenværende jordbruksareal innenfor planområdet vil da kunne driftes som normalt frem til de ulike byggetrinnene gjennomføres. Dette vil også gjøre det mulig å revurdere plassbehovet kontinuerlig, dersom trender for gravlegging tilsier noe annet enn det som er tilfellet i dag.

5. Utviklingstrekk og senterstruktur

5.1. Dagens situasjon

Dagens kirkegård ligger i Førre i Tysvær kommune. Frakkagjerd/Førre-området er det største utbyggingsområdet i Tysvær kommune med store områder for boliger, offentlige tjenestebbygg og industri. Denne delen av kommunen ligger nær regionsenteret og fungerer på mange måter som en forstad til Haugesund, samtidig som området har kort avstand til Aksdal og inngår i den «urbaneaksen» og framtidsvisjonen om utvikling av en småby rundt Akdsalsvatnet. Trender de siste årene viser at Førre og Frakkagjerd er områder med mye nybygging. Noe av dette kan skyldes den korte avstanden til Haugesund. Dette er populært spesielt blant småbarnsfamilier og unge i etableringsfasen, og den korte avstanden til Haugesund tilsier at utbyggingstakten kommer til å være høy her også de neste årene. Dette kan bety at en større del av befolkningen i kommunen bor innenfor opptaksområdet til gravplassen i Førre i 2070, enn i dag.

I dag avholdes det i snitt 25 gravferder i gjennomsnitt ved Førre kirke. Det er forventet at dette tallet vil øke med 50% frem mot 2070. Når det gjelder fordeling mellom kistegraver og urnegraver er det forventet at flere vil velge kremasjon i fremtiden, og det bør derfor settes av areal til både urnegravfelt og urnevegg. Ut fra dette er det vurdert et arealbehov frem til 2070 på ca. 7,5-8,5 daa, mot et behov på ca. 10 daa med en lavere kremasjonsprosent.

Det historiske senteret i området ligger i Førre innerst i Førdesfjorden, der kirka, Førre skole og andre servicetilbud er lokalisert. De siste 30-40 årene har området hatt en utvikling i sørøstlig retning mot Frakkagjerd og Høie.

Førre kirke ligger i utkanten av bebyggelsen på Frakkagjerd og ca. 4 km unna Aksdal, som er kommunesenteret i Tysvær. I Aksdal finnes det flere sentrums- og tettstedsfunksjoner: Aksdal kirke, store boligområder og boligreserver, butikker og handelsfunksjoner, Tysvær kulturhus med kino, bibliotek og svømmehall, rådhuset, gamle hjem, barnehage osv. I Aksdal ligger også en bussterminal, med flere avganger i alle retninger og området er kommunens hovedområde for utvikling.

Førre kirke ligger tett på tre ulike bussholdeplasser: Førresfjorden, Førre kirke og Stakkestadvegen 2. Førresfjorden ligger langs E134 og 7 lokale bussruter stopper her. Førre gravplass ligger ca. 700 m unna dette stoppet og har kun Førre skole som nærmeste busstopp. Her går det svært få busser og i hovedsak i forbindelse med skolebusstransport.

Ved Førre kirke og Førre gravplass er det etablerte gang- og sykkelveger i alle retninger og det er gode muligheter for å benytte sykkel og gange til/fra omkringliggende bebyggelse. Ettersom kirken og gravplassen ligger i utkanten av bebyggelsen er det likevel begrenset hvor mange som har anledning til å gå/sykle.

Det er ikke formålstjenlig å sette en verdi på temaet utviklingstrekk, og det gjøres derfor ikke. Det vil derfor heller gjøres vurderinger av temaet som en helhet i de neste delkapitlene.

5.2. Omfang og virkning

Det er vurdert at gjennomsnittlige gravferder vil øke med 55% i året i perioden 2020-2070 og at det er behov for opp mot 8500 m² nytt gravareal. Hver gravferd vil nødvendigvis ikke generere mer trafikk/mennesker i seg selv, men samlet vil en økning av gravferder føre til en økning av «besøkende» til kirken og gravplassen.

0-alternativet

Utvidelse i tråd med kommuneplanens arealdel vil åpne for rundt 2000 m² med nytt areal til gravplass.

Alternativ 1

Utvidelsen av kirkegården rundt Førre kirke bygger ikke opp under en sentralisert stedsutvikling, hvor Aksdal sentrum får hovedtyngde av utviklingen. Kirken ligger også et stykke unna sentrumsfunksjonene i Aksdal.

Kirkegården ligger i utkanten av eksisterende bebyggelse. Selv om området ligger tett på flere bussholdeplasser og har gode forhold for gående og syklende er det sannsynlig at en utvidelse av kirkegården vil føre til økt bilkjøring.

Det er derimot allerede en kirke med kirke og kirkegård her i dag og alternativet er en utvidelse av denne arealbruken. Tilgjengelig areal som kunne vært en del av utvidelsen er på opp mot 18 000 m², og en kan dermed få dekket arealbehovet på 8 000 m² med god margin.

5.3. Konsekvens

0-alternativet

Utvidelse av gravplassen i tråd med kommuneplanen innebærer at en bare kan dekke 25% av gravbehovet for området de neste 50 årene. Gravunderskuddet innebærer at det må finnes kapasitet andre plasser i kommunen, eller at gravplassen må utvides på et annet areal enn like ved kirken. Dersom døde i Førre- området må gravlegges andre steder i kommunen, må det avklares kapasitet på andre gravplasser, transportbehovet for å besøke graver blir høyere, og folk får ikke gravlegges på den gravplassen de eller familien ønsker. Samlet sett vil en slik løsning føre med seg middels negative konsekvenser for samfunnsutviklingen.

Alternativ 1

Utvidelse av gravplassen med inntil 8,5 daa vil sikre at gravplassbehovet i kretsen er dekket de neste 50 årene. Dette gir forutsigbarhet både for kirken, kommunen og innbyggerne. Samlokalisering av gravplassene ved kirken er samtidig positivt både med tanke på transport og parkering i forbindelse med gravferd, og for å i størst mulig grad få til en gravplass som følger prinsippene for universell utforming. Parkeringsplassen ved kirken vurderes som stor nok, og kommunal plassering i øst kan i tillegg benyttes, ved behov. Transportbehovet i forbindelse med gravferd vil også være minimalt, spesielt sammenlignet med gravferder på nordre gravplass. Samlet sett vil alternativet føre med seg positiv konsekvens for temaet.

5.4. Avbøtende tiltak

Avbøtende tiltak for både 0- og 1-alternativet er først og fremst knyttet til optimalisering av utvidet gravplassareal, for å minimere arealbeslaget. Samtidig er det viktig å dekke mest mulig av gravplassbehovet. Med bakgrunn i dette er det lagt til grunn en relativt høy, men mest mulig realistisk kremasjonsprosent. Videre vil det for begge alternativene være

gunstig å beholde dagens rigg- og driftsområde på gravplassen. Dette gir korte avstander i forbindelse med drift og vedlikehold, som minimerer transportbehovet og begrenser tidsbruk, og dermed vil gi besparelser i driftsbudsjettet kontra drift på nordre gravplass.

6. Samlede konsekvenser

De samlede konsekvensene viser at alternativ 0 kommer best ut med tanke på landbruk og naturressurser, mens alternativ 1 kommer best ut når det gjelder utviklingstrekk. Vurdering av hvilket alternativ som er best egnet setter dermed landbruksinteresser og samfunnets interesser opp mot hverandre.

Det er liten tvil om at en utvidelse av gravplassen i tråd med alternativ 1 vil få negative konsekvenser for grunneierne/bøndene i området, men en har gjennom planarbeidet søkt å avgrense disse så mye som mulig. Ved å sikre gode tilkomster over egen eiendom for grunneierne, samt en forbedring i overvannssituasjonen på jordene, er det arealbeslaget for selve gravplassen som utgjør de negative konsekvensene. Arealbeslaget er igjen forsøkt avgrenset så mye som mulig gjennom optimalisering internt på gravplassen, gjenbruk av graver og høy kremasjonsprosent.

Kommunen og kirken har et stort behov, og ansvar, for å sikre kapasitet ved gravplassen fremover i tid. Kapasiteten er i ferd med å brukes opp, og utvidelsen er derfor nødvendig. Arealet avsatt i kommuneplanen er ikke stort nok på lengre sikt, og samlokalisering ved kirken har vesentlige fordeler fremfor spredt gravplassutvidelse andre steder. Dette gjelder både trafikkmønster og transportbehov i forbindelse med gravferd, parkering og drift og vedlikehold. Samlet sett vurderes derfor en utvidelse ved kirken å ha klare fordeler, og med de avbøtende tiltakene som er gjort for grunneierne, **anses alternativ 1 som det beste.**

Kilder

- *Håndbok V712 – Konsekvensanalyser*, Statens Vegvesen 2018, hentet fra: <https://www.vegvesen.no/globalassets/fag/handboker/hb-v712-konsekvensanalyser-2021.pdf>
- *Håndbok om konsekvensutredning av klima og miljø M-1941*, Miljødirektoratet 2023, hentet fra: <https://www.miljodirektoratet.no/konsekvensutredninger>

